

NORRÖNA
endar. 10. árið
- Biðið summarinum
farvæl við eini SNARFERÐ TIL
SEYÐISFJARÐAR

Undirhald umborð:
Harmonikuliðið av Tvøroyri
saman við Rudolf Niclasen

Kostnaður:
úr elnans
kr. 400,-
Eisini verður út-
sola umborð

Av Havnini mánadagin
31. august kl. 12.
Aftur mikudagin
2. september kl. 6.
Ring 15900

SMYRIL LINE
THE NORTH ATLANTIC LINK
J. Broncksgata 37 FR 110 Tórshavn · Tlf. 15900

Eitt sindur um moral

Í 30'unum og 40'unum fór ein sjálvrannsókn fram sum ein landfarsótt og kom eisini til Føroyar. Danir róptu hetta fyrirbrygdi: »Moralsk Oprusting«. Hetta hevði óivað gott árin á mangan persón.

Men sum Tróndur Gamli segði: »Mangt skiftist um á mansins ævi«.

Tíðirnar broyttust. Vælferð og »rikidømi« floymdi inn yvir stóran part av heiminum, og dansurin um gullkálvin byrjaði eina ferð enn.

Skiparin í hesum øra dansi var hin sonevndi »Yuppiin« ella »finansfantasturin«.

Leingi varð tað tikið fyrri góðar vørur at investera og investera í einum ella øðrum og so trúgva, at virðið av hesum bert fór at økjast. Skatt vildu teir helst sleppa undan. Tað var nakað, sum hini máttu rinda.

Lógarbrot var tað ikki, men moralurinn mundi ofta vera so sum so. Men hvat gjørdi tað? Vit høvdu tað gott. Bankar og kredittfeløg duttu um beinini á hvørjum øðrum fyrri at lána pengar út.

Men tíðin leið og víður-skifti og kor broyttust aftur.

Fyrri ikki at koma inn á okkara heimligu tragediu, vil eg heldur víðgera nøkur dosn fyrirbrigdi, nú meðan rætturin situr herheima hjá okkum.

Í 1990 varð hildið, at tað kundi ikki vera satt, tað sum fór fram í Nordisk Fjer í Danmark. Gamalt

er, at har ein skriðan er lopin er onnur væntandi. Í Danmark hevur síðan 1990 tann eina figgarliga skriðan lopið og onnur eftir.

Kreditforeningen Danmark, B.R.F.-Kredit og Nykredit hava lánt 585 mió. út uttan heimild í lógin. Síðan er tað Klaus Risikær Pedersen, og Kay Vilhelmsen, sum tað var nógv gøla um fyrst í 80-unum, er nú aftur uppá spæl og seinast, men helst ikki tann síðsta, Hafnia-skandalan.

Fløiri bankar eru eisini ristir í »teirra indre«, og sjálvt Handilsskúlin stendur fyrri skotum, fyrri ta frálæru, sum hevur verið givin seinastu ár-tiggjuni.

Ein statsautoriseraður grannskoðari Ole Ram Jørgensen, ið eisini er stýrslimur í Selskabet for Fremtidforskning, tekur soleiðis til: »Eitt ættarlið afturat av system-misnýtandi opportunistum vil uttan iva merkja, at bæði vælferð og vælstandur er nakað, sum vit høvdu einaferð fyrr í tíðini«.

Fyrri stuttum varð skattaløgin broytt soleiðis, at parafelags-skatta procentið varð broytt frá 49 til 29%.

Alt gott um tað, men ikki dugi eg at siggja, tað hevur nakran serligan týðning uttan fyrri bankarnar, tí flestu av teimum 2.000 partafeløgum rinda jú litlan ella ongan skatt. So broytingin í hesum skattaprocenti hevur litlan ella ongan týðning fyrri okkum meinigu skattaborgarum.

Nú er so aftur boðað frá, at meiri skal krevjast inn í skatti, og hvør skal so rinda hann? Jú, tú kanst gita tvær ferðir.

At end havi eg hug at citera Erik Møllerup, sum hevði samtalu við Berlingske Tidende 17. juli 1992, har skrivað verður:

Hin kære skatteur:

Erik Møllerup saknar sum heild tað »samfælagsmedvitandi livssynið«, sum røkkur fram um egnu næs, og heldur litur af heildini.

Hann heldur, at tvørandi samhugi kann oyðleggja samfælagið. Hesin tvørandi samhugi sýnir seg ikki bert í íleggingar-politikkinum hjá virkjunum, men eisini, tá danir royna at snýta seg undan at gjalda fyrri teirra felags vælferð við at spekulera í skatti.

Møllerup heldur at vinnan sum heild eigur at meta teirra gjald til samfælagið sum ein »kæru skattur«.

Tað er tørvur á eini meir samfælagsáhugaðari og moralskari áskoðan. Ein kann sjálvandi ikki góð-

taka á snýtt verður í skatti. Men tað kann heldur ikki góðtast, at fólk við einari ávisari inntøku, royna at sleppa undan skatti við at finna uppá so nógv »undarligt«. Hetta er jú tjóvari frá øðrum.

Vit kundu lækka okkara skattaprosent, um vit ikki høvdu øll hesi, sum eru væl fyrri, sum seta peningin inn uttanlands og fáa skattafrian kursagóða.

Erik Møllerup er eitt sindur í døgurhuga, sigur hann. Hann ber serliga ótta fyrri, at hansara positiva sýn uppá skattin ikki upplivir eina endurføðing — hvørki hjá vinnuni ella hjá vanligu borgaranum. Men skatturin kann væl verða — um ikki populer — so tó respekteraður, spáar hann.

Um persónligu inntøkurnar verða skattaðar lægri og spekulatións-ágóðin hægri, kunnu vit fáa eina betri kenslu, at vit eru øll á sama báti. Vit vilja eisini betri skilja, at amfælagið er positivt og ikki mjólkur hin einstaka borgaran.

Vit hava í dag eina marghættliga støðu, har vinnan verður skattað við 38% og persónar við heilt upp í 68%. Eg havi ongatið fatan visdómin í, at lönir skattast til síðsta oyra, meðan spekulatións-ágóði er skattafriur ella litlan og ongan skatt hevur.

Partafeløginu skuldu avgjørt ikki gramt seg. Tey rinda ein ógvuliga lágan ella ongan skatt, og tað vita tey og tú eisini væl.

Essa Arge

Gerandis- dagurin alstóran týdning

-men vit mugu ikki
gloyma framtíðina

Í gjár fór tingið undir at víðgera ólavsøkurøðu løgmans. Eitt av landsstýrisfólkuum javnaðarfloksins er ikki við til hesa umrøðu. Tað er Tummas Arabo. Hann er stæddur á eini oljuráðstevnu í Noregi. Vit spurdu landsstýrismannin, um ikki viðgerðin av løgmansrøðuni hevur størri týðning enn ein oljuráðstevna í Noregi.

»Tað er sera óheppið, at henda ráðstevnan og viðgerðin av løgmansrøðuni fella samstíðis, men eg ivist onga løtu í, at teir 10 tingmenninir og tey 3 landsstýrisfólkini til fulnar megna at geva sitt ikast til umrøðuna á tingi. Tað hevur sjálvandi ómetaliga nógv at siga, at vit

royna at tosa um og loysa teir trupulleikar, sum samfælagið og fólk hava at dragst við í gerandisdegnum, men vit mugu heldur ikki gloyma framtíðina. Vit mugu eisini seta orku av til at hyggja longri fram og vita, hvørjir møguleikar kunnu skapast her á landi sigur Tummas Arabo í viðmerkingini.

jan

NYREDONOR TESTAMENTER

JEG HAR ET...

HAR DU?

REDONOR-TESTAMENTER - få GRATIS hos ...

LANDSFORMENIGEN FOR NYRØYGE I DANMARK